

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

KRZYSZTOF PIETRASZKIEWICZ

PREZES

Warszawa, 15 lutego 2023 r.

Pan
Krzysztof Kwiatkowski
Przewodniczący Komisji Ustawodawczej

Pan
Aleksander Pocij
Przewodniczący Komisji Praw Człowieka,
Praworządności i Petycji

dot. ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 909)

Szanowni Panowie Senatorowie,

w związku z planowanym posiedzeniem Komisji w sprawie *ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 909)*, Związek Banków Polskich postuluje rozważenie przyjęcia poprawki wykreślającej art. 18 tej ustawy.

Propozycja poprawki legislacyjnej:

W ustawie z dnia 26 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw skreśla się art. 18.

Uzasadnienie:

Nowelizacja kodeksu postępowania cywilnego w art. 18 przewiduje zmianę w zakresie właściwości sądów w sprawach dotyczących powództw konsumentów o roszczenia związane z zawarciem umowy kredytu waloryzowanego, denominowanego lub indeksowanego do waluty innej niż waluta polska, w tym o ustalenie istnienia lub nieistnienia wynikającego z umowy stosunku prawnego, o ustalenie bezskuteczności postanowień tej umowy lub o zwrot świadczeń związanych z jej zawarciem. Zgodnie z uchwalonym przez Sejm przepisem w okresie 5 lat od dnia jego wejścia w życie, powództwo takie konsument wytacza wyłącznie przed sąd, w którego okręgu powód ma miejsce zamieszkania.

Art. 18 stanowi kolejny wyłom w ogólnych zasadach procesu cywilnego i może prowadzić do naruszenia zasady równości w procesie cywilnym. Proponowany przepis nie dotyczy bowiem wszystkich konsumentów, a jedynie wąskiej grupy osób znajdujących się w sporze dotyczącym umowy kredytu waloryzowanego, denominowanego lub indeksowanego do waluty innej niż waluta polska. Projekt przewiduje więc preferencyjne traktowanie bardzo wąskiej grupy. Rozwiązanie to w praktyce nie będzie dotyczyło zatem ani osób znajdujących się w sporach z podmiotami innymi niż banki, ani też innych klientów tych samych instytucji. Dokonanie takiego wyłączenia ze względu na charakter (rodzaj) zawartej z bankiem umowy może budzić uzasadnione poczucie niesprawiedliwości wśród pozostałych konsumentów, nawet tych znajdujących się w sporze z tym samym bankiem.

Jednocześnie proponowany przepis to kolejny (po art. 37² Kodeksu postępowania cywilnego) przykład przepisu, który przewiduje odrębne zasady wyznaczania właściwości w sprawach z udziałem jednej, wybranej grupy wierzycieli, jakimi są banki, co wprowadza nieuzasadniony, kazuistyczny wyjątek do procedury cywilnej.

Dodatkowo warto zwrócić uwagę, iż proponowane rozwiązanie stanowi odwrót od koncepcji tworzenia specjalistycznych wydziałów czy sekcji w sądach, w których mieli orzekać wyszkoleni w danym temacie i doświadczeni sędziowie. Istnieje duże prawdopodobieństwo, iż po zmianie sprawy dotyczące powództw konsumentów o roszczenia związane z zawarciem umowy kredytu waloryzowanego, denominowanego lub indeksowanego do waluty innej niż waluta polska trafiać będą do sędziów bez odpowiedniej wiedzy, przygotowania i doświadczenia w przedmiotowych sprawach. Jest to więc zmiana pozornie korzystna dla konsumentów, a cel którym ma być usprawnienie postępowań sądowych i odciążenie sądów w dużych ośrodkach miejskich, winien już zostać osiągnięty w ramach poprzednich nowelizacji albo innych możliwych zmian organizacyjnych w sądownictwie.

Należy również zwrócić uwagę, że zgodnie z § 2 omawianego przepisu na właściwość sądu nie wpływa przelew wierzytelności związanej z zawarciem umowy. W praktyce może to prowadzić do sytuacji, w której profesjonalny podmiot gospodarczy, zajmujący się skupowaniem i dochodzeniem roszczeń, w tym roszczeń wywodzących się z umów o charakterze konsumenckim, zostanie w sposób zupełnie nieuzasadniony beneficjentem tej zmiany.

Powyższe może doprowadzić do zachwiania zasady równowagi stron w postępowaniu cywilnym i stawić będzie lokalne podmioty zajmujące się skupowaniem wierzytelności w pozycji uprzywilejowanej względem innych uczestników obrotu prawnego.

Podsumowując, Związek Banków Polskich wnosi jak na wstępie o wykreślenie art. 18 § 1 i 2 z ustawy. Jednocześnie, Związek Banków Polskich po raz kolejny podkreśla, że pożądaną zmianą jest również wprowadzenie rzeczywistych prokonsumenckich uproszczeń w dochodzeniu roszczeń.

~ w sprawie Szwecji
inf 2